

www.pwc.com/se

Sollefteå kommun

Gymnasieskolans budgetavvikelse

Anneth Nyqvist – certifierad kommunal revisor

Uppdraget – syfte

Bakgrund

Gymnasieskolan i Sollefteå har under flera år redovisat större negativa budgetavvikelser. Fullmäktige har minskat anslaget för att anpassa verksamheten till ett krympande elevunderlag. Flera revisionsrapporter har visat på att gymnasieskolan i Sollefteå har högre kostnader för gymnasieskolan än jämförbara kommuner. Vid delårsbokslutet uppgick den prognosen till -13,6 mnkr.

Revisiorerna har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det som angeläget att följa kommunstyrelsens arbete för att anpassa gymnasieskolans kostnader till beslutad ram.

Metod och avgränsning

Granskningen är en mindre granskning som i huvudsak genomförs genom inläsning av protokoll, budget och uppföljningar under 2015 samt intervjuer med ekonom och gymnasierector.

Budget och utfall 2012- 2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Budget	88 683	82 628	74 546	83 011	92 210
Utfall	88 179	91 743	90 923	92 611	
Avvikelse	504	-9115	-16377	-9600	

Obs att budgeten har förändrats fr.o.m 2015 och siffrorna är därför inte jämförbara.

Det kan dock vara intressant att se budgetavvikelsens utveckling.

Utveckling personal och lokalkostnader

	2011	2012	2013	2014	2015
Externa lokalkostnader	749,2	854,6	3 094,4	4 862,4	6 403,6
Interna lokalkostnader	16 000,0	16 400,0	15 126,5	14 175,7	13 659,2
Summa	16 749,2	17 254,6	18 220,9	19 038,1	20 062,8
Lönekostnader	33435,3	36935	38395,9	41755,6	40422,9

Kommentarer till delårsbokslut per augusti 2015

I delårsbokslut per augusti fokuseras vanligen uppföljningen avseende ekonomi på att jämföra verksamhetens kostnader och intäkter med motsvarande period föregående år. På grund av den omorganisation som nu gjorts av den kommunala verksamheten är denna jämförelse inte möjlig att genomföra. Detta gäller även tabellerna fakta och nyckeltal.

Gymnasieverksamheten redovisar, per sista augusti 2015, ett negativt resultat om 9 805 tkr. Årsprognosen 2015 är ett underskott om 13 399 tkr. Gymnasieverksamheten anser sig inte klara att bedriva nuvarande verksamhet inom den tilldelade budgetramen. Personalstyrkan är minskad vid höstterminens start 2015. Den ekonomiska situationen beror i stora drag på att gymnasieverksamheten inte klarat att ställa om organisationen till de ekonomiska ramar som tilldelats.

Problemen med gymnasieverksamhetens ekonomi började redan våren 2012. Då fanns kunskap i organisationen om att budgetram 2013 3 ställde krav på omställning av verksamheten. Samt att budgetram 2014 och 2015 skulle komma att ställa ytterligare krav på åtgärder. Omställningsarbetet borde därför ha inletts under våren 2012 och resulterat i åtgärder redan inför läsårsstart 2012/13.

Beslut under 2015

KS 2015-03-10 § 43

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2014-04-14 ska utskottet för unga och lärande och utskottet för vård och omsorg redovisa konkreta förslag till och vidtagna åtgärder för att utskottens verksamheter genomförs inom tilldelad budget.

KS 2015-04-14 § 79

- 1 Samtliga verksamheter ska skyndsamt anpassa sina kostnader efter givna ekonomiska ramar
- 2 Utskottet unga och lärande ska sänka programkostnaderna mot riksgenomsnittsnivåerna

KS 2015-05-12 § 109

I strävan efter att uppfylla de av fullmäktige fastställda ekonomiska målen, uppmanar kommunstyrelsen alla verksamheter att skyndsamt anpassa sina kostnader efter givna ekonomiska ramar.

KS 2015-06-09 § 139

Kommunstyrelsen ser med stor oro på gymnasiets kostnadsutveckling. Förvaltningen får i uppdrag att på kommunstyrelsens sammanträde i augusti redovisa vilka personalmässiga och övriga förändringar som vidtagits inför höstterminen för att minska årets underskott och anpassa kostnaderna till budget 2016.

Beslut under 2015 forts

KS 2015-08-11 § 160

- 1 De förändringar som vidtagits inom gymnasieskolan är långt ifrån tillräckliga.
- 2 Kommunchefen får i uppdrag att tillsammans med ekonomichefen ta fram direktiv för en extern utredning om gymnasieskolans verksamhet.

KS 2015-10 § 202

Gymnasieskolans programstruktur 2016 – 2021 fastställs

Extern utredning

Slutsatser:

- Skidgymnasiet, Anläggningsmaskinföraru**t**bildningen, Naturbruksutbildningen och Transportutbildningen är dyra utbildningar. Dessa utbildningar innebär en merkostnad på ca 17 mnkr motsvarande 27 tkr per elev. Kostnaden skulle då vara i nivå med genomsnittet i länet.
- Bristfälligt förtroende mellan politiken, förvaltningen och personalen.
- Uppdelningen av gymnasiet på flera enheter har skapat problem för personalen och i vissa fall lett en ineffektiv organisation. Många upplever att det är svårigheter att få besked i olika ärenden.
- Skolledning är underbemannad - framför allt som två personer går skolledarutbildning på 20 % var och inga ersättare finns. Även studie-och yrkesvägledarfunktionen skulle behöva utökas.
- Det finns oklarheter i vad som ingår i lärarnas tjänstgöring eftersom det saknas ett lokalt avtal.

Intervjuer

Rektor Monika Karlstrand

- Den ekonomiska uppföljningen har förbättrats. Ekonomi är en stående punkt på dagordningen vid varje veckas ledningsgruppsmöten.
- Det ekonomiska ansvaret har inte fördelats ut. Det finns exempelvis ingen programansvarig gällande ekonomin. Inför nästa läsår kommer ansvar för material och inköp att fördelas ner till arbetslagen.
- Programutredning är gjord och beslutad i fullmäktige. Bygg och anläggning, fordon, kommer att läggas ner efter det här läsåret. Estetprogrammet kommer att fortsätta ytterligare ett år. När båda programmen har avvecklats kommer det att innebära att kostnaderna minskar med XX kronor. Samtidigt ska det ske en satsning på lärlingsutbildning.
- Utredning som har gjorts visar på att materialkostnader och telefoni är höga jämfört med motsvarande utbildningar.
- Personal- och tjänstefördelning måste ses över. De lärare som inte har full tid, schemaläggs på stödundervisning. Men när det uppstår behov tar man in vikarier istället för att nyttja denna tid.
- Den ekonomiska redovisningen kan utvecklas ytterligare för att höja kvaliteten på uppföljningar.
- Av skolans 650 elever är 130 nyanlända. Kostnader för dessa bör särredovisas så att rätt ersättningar kan begäras. Full kostnadstäckning utlovad.

Anders Strindlund, revisionsmöte 18 februari

Budgetavvikelse för 2015 uppgår till -9,6 mnkr vilket är betydligt lägre än prognosen och förklaras av omfördelning av etableringsbidrag där 2,8 mnkr tillföll gymnasieskolan.

Beslutet om att minska från 90 till 77 lärartjänster är upphävt och då det anses orealistiskt.

Förklaringar till budgetavvikelse är för låg budget och att ledningen är relativt ny och inte har maktat med att genomföra de förändringar och effektiviseringar som behöver genomföras.

Trots utökad ram 2016 finns risk för en budgetavvikelse på ca -0,6 mnkr.

Den långsiktiga programstrukturen tros inte ge någon större besparing, uppskattningsvis 1 mnkr.

Extern konsult har anlåtts angående lokalfrågan. Uppdraget är att ge förslag på två alternativ förutom Skedom. De två som är aktuella är Hågesta och Gudlav Bilder och de ska jämföras i ett flertal punkter, bl.a. kostnader, behov, arbetsmiljö etc.

Orsaker till bristande marknadsföring antas bero på ostrukturerad ledning men uppfattas som relativt bra inom länet.

Slutsats och rekommendationer

Sammanfattning

Budgeten för 2016 har utökats med drygt 9 mnkr och därmed bör gymnasieskolan ha fått förutsättningar för att nå en ekonomi i balans.

Politiska beslut har fattats gällande vilka inriktningar som ska finnas på gymnasieskolan. Utifrån beslutet bör det säkerställas att gymnasieskolan får en korrekt budget så att den matchas utifrån vilka program som finns kvar.

Fortfarande finns det möjligheter till effektiviseringar i form av schemaläggning och samläsning, översyn av materialkostnader, fordonskostnader etc.

Rekommendationer på inriktningar av framtida granskning på området:

Vi anser att det även fortsättningsvis är relevant att följa gymnasieskolans ekonomi, då det utifrån att kommunen har höga kostnader är viktigt att säkerställa att organisationen anpassas till förändrat elevantal och att den är så effektiv som möjligt.